2024/200

4.1.2024

Euroopan unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välinen Sopimus rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälineeseen osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa liittyvistä täydentävistä säännöistä kaudella 2021–2027

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä ’unioni’,

ja

LIECHTENSTEININ RUHTINASKUNTA, jäljempänä ’Liechtenstein’,

jäljempänä yhdessä ’osapuolet’, jotka

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisen pöytäkirjan Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([1]), jäljempänä ’osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon tehty pöytäkirja’,

SEKÄ KATSOVAT SEURAAVAA:

1) Unioni perusti rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen, jäljempänä ’BMVI’, osaksi yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1148 ([2]), jäljempänä ’BMVI-asetus’.

2) BMVI-asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon tehdyssä pöytäkirjassa tarkoitetulla tavalla.

3) BMVI osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa on erityinen Schengenin säännöstöön liittyvä väline, jonka tarkoituksena on varmistaa vahva ja tehokas Euroopan yhdennetty rajaturvallisuus ulkorajoilla samalla, kun suojataan henkilöiden vapaa liikkuvuus, noudattaen kaikilta osin perusoikeuksia koskevia jäsenvaltioiden ja Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden sitoumuksia, ja tukea yhteisen viisumipolitiikan yhdenmukaista täytäntöönpanoa ja uudistamista ja varmistaa siten osaltaan turvallisuuden korkea taso jäsenvaltioissa ja Schengenin säännöstöön osallistuvissa maissa.

4) BMVI-asetuksen 7 artiklan 6 kohdassa säädetään, että Schengenin säännöstön määräysten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien maiden BMVI:hin osallistumisen luonteen ja yksityiskohtaisten sääntöjen määrittämiseksi toteutetaan järjestelyjä.

5) BMVI tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa toimia yhteistyöhön perustuvan, suoran ja välillisen hallinnoinnin välityksellä, ja tällä sopimuksella olisi voitava mahdollistaa se, että tällainen täytäntöönpano voidaan toteuttaa Liechtensteinissa suoran ja välillisen hallinnoinnin välityksellä unionin varainhoitoa ja sen valvontaa koskevien periaatteiden ja sääntöjen mukaisesti.

6) Kun otetaan huomioon hallinnollinen taakka, joka aiheutuisi Liechtensteinille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([3]) vaatimuksista sen rajallisten määrärahojen täytäntöönpanemiseksi yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin kautta, BMVI-asetuksen nojalla Liechtensteinille annettava tuki, joka perustuu oikeuteen saada määrärahaa, olisi toteutettava ensisijaisesti suoran hallinnoinnin kautta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ([4]) ensimmäisen osan VIII osaston mukaisesti.

([1]) EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta osaksi yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

7) Koska Schengenin säännöstö on luonteeltaan *sui generis* ja koska sen yhtenäinen soveltaminen on Schengen-alueen eheyden kannalta tärkeää, kaikkia suoran hallinnoinnin sääntöjä olisi sovellettava Liechtensteinissa sijaitseviin toimijoihin samalla tavalla kuin kaikkiin muihin toimijoihin, jotka ovat oikeutettuja unionin rahoitukseen.

8) Vuosilta 2021–2027 Liechtensteinin maksettavaksi tulevien BMVI:n vuotuisten rahoitusosuuksien laskemisen ja käytön helpottamiseksi Liechtensteinin rahoitusosuudet olisi maksettava neljänä vuotuisena eränä vuosina 2024–2027. Vuosien 2024–2025 vuotuisten maksujen olisi oltava kiinteämääräisiä, kun taas vuosien 2026 ja 2027 maksuosuudet olisi määritettävä vuonna 2026 kaikkien BMVI:hin osallistuvien valtioiden nimellisen bruttokansantuotteen perusteella ottaen huomioon tosiasiallisesti suoritetut maksut.

9) Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti Liechtensteinin olisi saatava kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240 ([5]), jäljempänä 'ETIAS-asetus', 86 artiklassa tarkoitetut ylijäämätulot. BMVI:n puitteissa Liechtensteinin BMVI:lle maksamia maksuosuuksia olisi vähennettävä samassa suhteessa.

10) Tietosuojaa koskeva unionin lainsäädäntö, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 ([6]), kuuluu Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ([7]) soveltamisalaan ja on sisällytetty sen liitteeseen XI. Liechtenstein soveltaa siten kyseistä asetusta.

11) Euroopan unionin perusoikeuskirja ei sido Liechtensteinia, vaikka maa onkin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen sekä ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen osapuoli ja siten noudattaa niissä tunnustettuja oikeuksia ja periaatteita. BMVI-asetuksen ja tämän sopimuksen sisältämiä viittauksia Euroopan unionin perusoikeuskirjaan tulisi näin ollen pitää viittauksina kyseiseen yleissopimukseen ja Liechtensteinin ratifioimiin sen pöytäkirjoihin sekä kyseisen julistuksen 14 artiklaan.

12) Liechtensteinin olisi pantava täytäntöön BMVI ja tämä sopimus Pariisin sopimuksen ja Yhdistyneiden kansakuntien Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 Artikla

Soveltamisala

Tässä sopimuksessa vahvistetaan täydentävät säännöt, joita Liechtensteinin osallistuminen rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen, jäljempänä 'BMVI', osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa ohjelmakaudella 2021–2027 asetuksen (EU) 2021/1148, jäljempänä 'BMVI-asetus', 7 artiklan 6 kohdan mukaisesti edellyttää.

2 Artikla

Varainhoito ja sen valvonta

1. Liechtensteinin on BMVI-asetusta täytäntöön pannessaan toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä 'SEUT-sopimus', ja siitä johdetussa oikeudessa vahvistettuja varainhoitoa ja sen valvontaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

([7]) EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

Ensimmäisessä alakohdassa mainituilla säännöksillä tarkoitetaan seuraavia:

a) asetuksen (EU, Euratom) N:o 2018/1046, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 33, 36, 61, 97–106, 115, 116, 125–129, 135–144, 150–153 ja 154 artikla, 155 artiklan 1, 2, 4, 6 ja 7 kohta, 180–205 artikla ja 254–257 artikla;

b) neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96 ([8]);

c) neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95 ([9]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 ([10]).

2. Jos varainhoitoasetusta muutetaan tai se kumotaan, korvataan tai laaditaan uudelleen BMVI:n kannalta merkityksellisellä tavalla,

a) Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', ilmoittaa asiasta Liechtensteinille mahdollisimman pian ja toimittaa Liechtensteinin pyynnöstä selvityksen tällaisesta muutoksesta, kumoamisesta, korvaamisesta tai uudelleenlaadinnasta;

b) sen estämättä, mitä 13 artiklan 4 kohdassa säädetään, komissio toimien unionin puolesta ja Liechtenstein voivat yhteisellä sopimuksella päättää tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdan muutoksista, jotka ovat tarpeen tällaisen muuttamisen, kumoamisen, korvaamisen tai uudelleenlaadinnan huomioon ottamiseksi.

3. Jos varainhoitoasetuksen muuttamista, kumoamista, korvaamista tai uudelleenlaatimista koskevan asiakirjan sisällöstä voi tulla Liechtensteinia sitova vasta sen jälkeen, kun valtiosäännön asettamat vaatimukset on täytetty, Liechtenstein ilmoittaa asiasta komissiolle viimeistään 30 päivän kuluessa siitä, kun komissio on ilmoittanut sille 2 kohdan a alakohdan mukaisesti. Jos kansanäänestystä ei edellytetä, kyseinen ilmoitus annetaan viimeistään 30 päivää kansanäänestystä varten asetetun määräajan päättymisen jälkeen. Jos kansanäänestystä edellytetään, Liechtensteinin on viipymättä ilmoitettava komissiolle kirjallisesti kaikkien valtiosäännön asettamien vaatimusten täyttymisestä, ja sillä on 18 kuukautta ilmoituksen antamispäivästä aikaa hyväksyä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut 1 kohdan toisen alakohdan a alakohtaan tarvittavat muutokset.

4. Liechtensteinin on mahdollisuuksien mukaan pantava kyseinen asiakirja väliaikaisesti täytäntöön siitä päivästä, joka on määrätty 3 kohdassa tarkoitetun asiakirjan voimaantulolle Liechtensteinin osalta, ja siihen asti, kunnes Liechtenstein on 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla ilmoittanut valtiosäännön asettamien vaatimusten täyttymisestä ja kunnes on päästy sopimukseen 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdan muuttamisesta.

5. Liechtensteiniin sijoittautuneet oikeushenkilöt voivat osallistua BMVI:stä rahoitettuihin toimiin samoilla edellytyksillä, joita sovelletaan unionin alueelle sijoittautuneisiin oikeussubjekteihin.

3 Artikla

Osallistumisen laajuus

1. Liechtensteinille BMVI-asetuksen 7 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti lasketut unionin määrärahat asetetaan Liechtensteinin saataville BMVI:n temaattisen osion mukaisina unionin toimina kyseisen asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. BMVI-asetuksen 8 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen erityistoimien mukaiset varat asetetaan Liechtensteinin saataville samoin perustein kuin muille Schengenin säännöstöön osallistuville maille. Liechtensteinin valitut erityistoimet pannaan täytäntöön suoran hallinnoinnin kautta. Liechtensteinin saataville asetettava rahoitus koskee erityistoimia,

a) jotka ovat kaikkien Schengen-säännöstön ja BMVI-asetuksen soveltamiseen osallistuvien maiden käytettävissä ja joilla pyritään varmistamaan säännöstön noudattaminen (lisärahoitus), ja

([8]) Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

([9]) Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

b) jotka on valittu kaikille Schengen-säännöstön ja BMVI-asetuksen soveltamiseen osallistuville maille esitettyjen kiinnostuksenilmaisupyyntöjen perusteella.

3. Liechtenstein ilmoittaa komissiolle viimeistään 30 päivän kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta ja vuodesta 2025 alkaen viimeistään kunkin vuoden 15 päivänä helmikuuta toimista, jotka se aikoo toteuttaa varmistaakseen Schengenin säännöstön noudattamisen ja BMVI:n tavoitteiden saavuttamisen, sekä kyseisiin toimiin liittyvät talousarviot.

4. Liechtenstein toteuttaa BMVI-asetuksen mukaiset hankkeet suoraa hallinnointia koskevien sääntöjen mukaisesti varainhoitoasetuksen ensimmäisen osan VIII osaston mukaisesti.

4 Artikla

BMVI-asetuksen säännösten soveltaminen

1. BMVI-asetuksen voimaantuloon viittaavien määräaikojen katsotaan viittaavan tämän sopimuksen voimaantulopäivään.

2. Viittaukset Euroopan unionin perusoikeuskirjaan katsotaan viittauksiksi ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen ja sen pöytäkirjoihin, sellaisina kuin Liechtenstein on ne ratifioinut, sekä ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artiklaan.

3. Liechtenstein panee BMVI-asetuksen täytäntöön Pariisin sopimuksen ja Yhdistyneiden kansakuntien Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

5 Artikla

Täytäntöönpano

1. Komission tekemät päätökset, joilla määrätään seuraamuksellisia velvoitteita muille kuin valtioille, ovat täytäntöönpanokelpoisia Liechtensteinin alueella.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen päätösten täytäntöönpanoon sovelletaan Liechtensteinissa voimassa olevia siviiliprosessia koskevia sääntöjä. Kolmannessa alakohdassa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen on liitettävä asianomaiseen päätökseen täytäntöönpanomääräys ilman muita muodollisuuksia kuin kyseisen päätöksen aitouden tarkistaminen.

Liechtensteinin hallitus nimeää tätä varten toimivaltaisen viranomaisen ja ilmoittaa nimeämisestä komissiolle. Komissio puolestaan ilmoittaa asiasta Euroopan unionin tuomioistuimelle.

Kun nämä muodollisuudet on komission vaatimuksesta täytetty, komissio voi hakea täytäntöönpanoa Liechtensteinin lainsäädännön mukaisesti saattamalla asian suoraan kolmannessa alakohdassa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Täytäntöönpanoa voidaan lykätä vain Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksellä. Virheellistä täytäntöönpanoa koskeviin valituksiin liittyvien asioiden käsittely kuuluu kuitenkin Liechtensteinin tuomioistuinten toimivaltaan.

2. Tämän sopimuksen kattamaan hankintasopimukseen tai avustussopimukseen sisältyvän välityslausekkeen soveltamiseksi annetut Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ovat täytäntöönpanokelpoisia Liechtensteinissa samalla tavoin kuin 1 kohdan 1 alakohdassa tarkoitetut päätökset.

6 Artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

1. Liechtensteinin on

a) torjuttava petoksia ja muita unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavia laittomia toimia toimenpiteillä, joilla on ennaltaehkäisevä vaikutus ja jotka tarjoavat tehokkaan suojan Liechtensteinissa;

b) toteutettava unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ja muun laittoman toiminnan torjumiseksi samat toimenpiteet kuin se toteuttaa omien taloudellisten etujensa suojaamiseksi; ja

c) koordinoitava unionin taloudellisten etujen suojelemiseksi tarkoitetut toimet jäsenvaltioiden ja komission kanssa.

2. Liechtensteinin toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle tai komission päätöksellä 1999/352/EY, EHTY, Euratom ([11]) perustetulle Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) viipymättä kaikista tietoonsa tulleista tosiseikoista tai epäilyistä, jotka liittyvät sääntöjenvastaisuuksiin, petoksiin tai muuhun unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan laittomaan toimintaan. Niiden on ilmoitettava asiasta myös neuvoston asetuksella (EU) 2017/1939 ([12]) perustetulle Euroopan syyttäjänvirastolle (EPPO), jos kyseiset tosiseikat tai epäilyt koskevat tapausta, joka voi kuulua EPPOn toimivaltaan.

Liechtenstein ja unioni varmistavat tuloksellisen keskinäisen avunannon tapauksissa, joissa unionin tai Liechtensteinin toimivaltaiset viranomaiset suorittavat sovellettavan oikeuskehyksen mukaisia tutkimuksia tai oikeudellisia menettelyitä, jotka koskevat osapuolten taloudellisten etujen suojaamista tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

3. Liechtensteinin on otettava käyttöön vastaavat toimenpiteet kuin ne, jotka unioni on ottanut käyttöön SEUT-sopimuksen 325 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja jotka ovat voimassa tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä.

4. Komission, OLAFin, EPPOn, tilintarkastustuomioistuimen ja Liechtensteinin toimivaltaisten viranomaisten välisessä tietojenvaihdossa on otettava asianmukaisesti huomioon luottamuksellisuusvaatimukset. Tietojenvaihtoon sisältyvät henkilötiedot on suojattava sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

7 Artikla

Unionin suorittamat tarkastukset

1. Unionilla on oikeus suorittaa teknisiä, taloudellisia tai muuntyyppisiä tarkastuksia sellaisen Liechtensteinissa asuvan luonnollisen henkilön tai sellaisen Liechtensteiniin sijoittautuneen oikeushenkilön tiloissa, joka saa unionin rahoitusta BMVI:stä, sekä Liechtensteinissa asuvan tai sinne sijoittautuneen BMVI:stä myönnetyn unionin rahoituksen täytäntöönpanoon osallistuvan kolmannen osapuolen tiloissa. Tällaisia tarkastuksia voivat suorittaa komissio, OLAF tai tilintarkastustuomioistuin.

2. Liechtensteinin viranomaisten on helpotettava unionin tekemiä tarkastuksia, jotka voidaan viranomaisten pyynnöstä suorittaa yhdessä niiden kanssa.

3. Tarkastukset voidaan suorittaa, myös sen jälkeen, kun Liechtensteiniin sijoittautuneiden oikeushenkilöiden tämän sopimuksen soveltamisesta johtuvat oikeudet on keskeytetty tai kun tämä sopimus on irtisanottu, kaikkien sellaisten unionin talousarvion toteuttamista koskevien oikeudellisten sitoumusten osalta, jotka on tehty ennen tällaisen keskeyttämisen tai irtisanomisen voimaantulopäivää.

8 Artikla

Paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset

OLAFille annetaan lupa suorittaa BMVI:tä koskevia paikalla tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia Liechtensteinin alueella asetuksissa (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU) N:o 883/2013 vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Liechtensteinin viranomaisten on helpotettava paikalla suoritettavia tarkastuksia ja todentamisia, jotka voidaan viranomaisten pyynnöstä suorittaa yhdessä niiden kanssa.

([11]) Komission päätös 1999/352/EY, EHTY, Euratom, tehty 28 päivänä huhtikuuta 1999, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) perustamisesta (EYVL L 136, 31.5.1999, s. 20).

([12]) Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

9 Artikla

Tilintarkastustuomioistuin

SEUT-sopimuksen 287 artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistettu tilintarkastustuomioistuimen toimivalta ulotetaan tuloihin ja menoihin, jotka liittyvät Liechtensteinin suorittamaan BMVI-asetuksen täytäntöönpanoon, myös Liechtensteinin alueella.

SEUT-sopimuksen 287 artiklan 3 kohdan ja varainhoitoasetuksen ensimmäisen osan XIV osaston 1 luvun mukaisesti tilintarkastustuomioistuimella on mahdollisuus suorittaa tilintarkastuksia minkä tahansa sellaisen tahon toimitiloissa, joka hallinnoi BMVI:tä koskevia tuloja ja menoja unionin puolesta Liechtensteinin alueella, mukaan luettuina kaikkien sellaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden toimitilat, joille suoritetaan maksuja talousarviosta.

Tilintarkastustuomioistuin suorittaa tarkastukset Liechtensteinissa yhdessä kansallisten tilintarkastuselinten kanssa tai, jollei kyseisillä elimillä ole riittävää toimivaltaa, toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tai laitosten kanssa. Tilintarkastustuomioistuin ja Liechtensteinin kansalliset tilintarkastuselimet toimivat luottamuksellisessa yhteistyössä riippumattomuutensa säilyttäen. Kyseiset tilintarkastuselimet taikka viranomaiset tai laitokset ilmoittavat tilintarkastustuomioistuimelle, aikovatko ne osallistua tarkastukseen.

10 Artikla

Maksuosuudet

1. Liechtensteinin on suoritettava vuotuiset maksut BMVI:n talousarvioon liitteessä I esitetyn kaavan mukaisesti.

2. Komissio voi käyttää joka vuosi enintään 0,75 prosenttia Liechtensteinin suorittamista maksuista rahoittamaan omasta tai ulkopuolisesta henkilöstöstä aiheutuvia hallintomenoja, jotka ovat välttämättömiä Liechtensteinin tukemiseksi BMVI-asetuksen ja tämän sopimuksen täytäntöönpanossa.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen hallintomenojen vähentämisen jälkeen Liechtensteinin suorittamien vuotuisten maksujen jäljelle jäävä määrä jaetaan seuraavasti:

a) 70 prosenttia jäsenvaltioiden ja Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden ohjelmien täytäntöönpanoon;

b) 30 prosenttia BMVI-asetuksen 8 artiklassa tarkoitettuun temaattiseen osioon.

4. Liechtensteinin vuotuisia maksuja vastaava määrä käytetään vahvan ja tuloksellisen Euroopan yhdennetyn rajaturvallisuuden edistämiseen ulkorajoilla.

5. Unioni toimittaa Liechtensteinille tämän rahoitusosuutta koskevat tiedot sellaisina kuin ne sisältyvät talousarvio-, kirjanpito-, tuloksellisuus- ja arviointitietoihin, jotka välineestä on toimitettu budjettivaltaa käyttäville ja vastuuvapauden myöntäville unionin viranomaisille.

11 Artikla

ETIAS

1. ETIAS-asetuksen 86 artiklassa tarkoitetut, ETIAS:n toiminta- ja ylläpitokustannusten kattamisen jälkeen mahdollisesti ylijääneet ETIAS-tulojen määrät, jäljempänä ’ylijäämä’, vähennetään Liechtensteinin BMVI:lle suorittamasta lopullisesta rahoitusosuudesta liitteessä II esitetyn kaavan mukaisesti.

2. Liechtensteinin on toimitettava komissiolle vuosikertomus ETIAS-asetuksen 85 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista tilivuoden kustannuksista viimeistään seuraavan vuoden helmikuun 15 päivänä. Tässä kertomuksessa Liechtensteinin on noudatettava kaikkia ETIAS-asetuksesta ja sen nojalla annetuista delegoiduista säädöksistä johtuvia raportointivelvoitteita.

12 Artikla

Luottamuksellisuus

Kaikki tämän sopimuksen nojalla toimitetut ja saadut tiedot niiden muodosta riippumatta kuuluvat ammattisalaisuuden piiriin ja niillä on sama suoja, joka vastaaville tiedoille on säädetty unionin toimielimiin sovellettavissa säännöksissä ja Liechtensteinin lainsäädännössä. Tällaisia tietoja saa ilmaista vain niille henkilöille, joiden on saatava tällaisia tietoja tehtäviensä vuoksi unionin toimielimissä, jäsenvaltioissa tai Liechtensteinissa, ja niitä saa käyttää vain osapuolten taloudellisten etujen tuloksellisen suojaamisen varmistamiseksi.

13 Artikla

Voimaantulo ja kesto

1. Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti. Ne ilmoittavat toisilleen näiden menettelyjen päätökseen saattamisesta. Ilmoitukset lähetetään Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ja Liechtensteinin edustustoon Euroopan unionissa.

2. Tämä sopimus tulee voimaan viimeisen 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen tekemispäivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

3. Tuen tarjoamisen jatkuvuuden varmistamiseksi asianomaisella politiikan alalla ja täytäntöönpanon mahdollistamiseksi neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093 ([13]) vahvistetun vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen alusta alkaen BMVI-asetuksen kattamat toimenpiteet voidaan aloittaa ennen tämän sopimuksen voimaantuloa ja aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2021 edellyttäen, että toimenpiteitä ei ole saatettu päätökseen varainhoitoasetuksen mukaisena tuen myöntämisen ajankohtana.

4. Tätä sopimusta voidaan muuttaa ainoastaan kirjallisesti osapuolten yhteisellä suostumuksella. Tällaisten muutosten voimaantuloon sovelletaan samaa menettelyä kuin tämän sopimuksen voimaantuloon.

5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 4 kohdassa määrätään, Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen ([14]), jäljempänä 'assosiaatiosopimus', 3 artiklan nojalla perustetulla sekakomitealla on valtuudet neuvotella ja hyväksyä tarvittavat muutokset tämän sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohtaan, jos asiasta ilmoitetaan tämän sopimuksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti olosuhteissa, joissa sopimukseen ei ole päästy tämän sopimuksen 2 artiklan 2 kohdan tai 3 artiklan nojalla.

6. Lukuun ottamatta sopimuksen 5 artiklaa osapuolet soveltavat tätä sopimusta väliaikaisesti sen allekirjoituspäivää seuraavasta päivästä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta valtiosäännön asettamien vaatimusten soveltamista.

14 Artikla

Riitojenratkaisu

Jos tämän sopimuksen soveltamisesta syntyy riita, sovelletaan assosiaatiosopimuksen 10 artiklassa vahvistettua menettelyä.

([13]) Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (EUVL L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

([14]) EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

15 Artikla

Keskeyttäminen

1. Unioni voi keskeyttää Liechtensteiniin sijoittautuneiden oikeushenkilöiden tämän sopimuksen soveltamisesta johtuvat oikeudet tämän artiklan 5–7 kohdan mukaisesti;

a) jos Liechtensteinin rahoitusosuutta ei ole maksettu kokonaan tai osittain;

b) jos varainhoitoasetusta muutetaan tai se kumotaan, korvataan tai laaditaan uudelleen BMVI:n kannalta merkityksellisellä tavalla eikä sopimukseen ole päästy tämän sopimuksen 2 artiklan 2 kohdan nojalla 30 päivän kuluessa tällaisen muutoksen, kumoamisen, korvaamisen tai uudelleenlaadinnan voimaantulosta tai tapauksen mukaan 18 kuukauden kuluessa siitä, kun Liechtenstein on ilmoittanut, että varainhoitoasetuksen muuttamisesta, kumoamisesta, korvaamisesta tai uudelleenlaatimisesta voi tulla Liechtensteinia sitova vasta sen jälkeen, kun valtiosäännön asettamat vaatimukset täyttyvät; tai

c) jos varainhoitoasetusta muutetaan tai se kumotaan, korvataan tai laaditaan uudelleen BMVI:n kannalta merkityksellisellä tavalla ja Liechtenstein on ilmoittanut komissiolle tämän sopimuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että varainhoitoasetuksen muuttamisesta, kumoamisesta, korvaamisesta tai uudelleenlaatimisesta voi tulla Liechtensteinia sitova vasta sen jälkeen, kun valtiosäännön asettamat vaatimukset on täytetty, ja Liechtenstein ei voi panna tarvittavaa asiakirjaa tai toimenpidettä täytäntöön väliaikaisesti tämän sopimuksen 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

2. Unioni ilmoittaa Liechtensteinille aikomuksestaan keskeyttää Liechtensteiniin sijoittautuneiden oikeushenkilöiden tämän sopimuksen soveltamisesta johtuvat oikeudet, ja tässä tapauksessa asia otetaan virallisesti assosiaatiosopimuksen 3 artiklan nojalla perustetun sekakomitean, jäljempänä 'sekakomitea', esityslistalle.

3. Sekakomitea kutsutaan koolle ja kokous pidetään 30 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetusta ilmoituksesta. Sekakomitealla on 90 päivää aikaa ratkaista asia sen esityslistan hyväksymispäivästä lukien, jolle asia on otettu 2 kohdan mukaisesti. Jos sekakomitea ei pysty ratkaisemaan asiaa 90 päivän määräajassa, kyseistä määräaikaa pidennetään 30 päivällä lopullisen ratkaisun aikaansaamiseksi.

4. Jos sekakomitea ei pysty ratkaisemaan asiaa 3 kohdassa määrätyssä määräajassa, unioni voi keskeyttää Liechtensteiniin sijoittautuneiden oikeushenkilöiden tämän sopimuksen soveltamisesta johtuvat oikeudet 5–7 kohdan mukaisesti.

5. Liechtensteiniin sijoittautuneet oikeushenkilöt eivät voi osallistua avustusten myöntämismenettelyihin, joita ei vielä keskeytyksen tullessa voimaan ole saatettu päätökseen. Avustuksen myöntämismenettely katsotaan päättyneeksi, kun sen tuloksena on tehty oikeudellisia sitoumuksia.

6. Keskeyttäminen ei vaikuta Liechtensteiniin sijoittautuneiden oikeushenkilöiden kanssa ennen keskeytystä tehtyihin oikeudellisiin sitoumuksiin. Tätä sopimusta sovelletaan edelleen tällaisiin oikeudellisiin sitoumuksiin.

7. Unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi ja tämän sopimuksen nojalla ennen sen keskeyttämistä tehdyistä sitoumuksista johtuvien taloudellisten velvoitteiden täyttymisen varmistamiseksi tarvittavat toimet voidaan toteuttaa keskeyttämisen jälkeen.

8. Unioni ilmoittaa Liechtensteinille välittömästi, kun se on saanut taloudellisen tai toiminnallisen suorituksen, kun tämän sopimuksen 2 artiklan 2 kohdan noudattamatta jättäminen on päättynyt tai kun varainhoitoasetukseen liittyvä asia on ratkaistu. Keskeyttäminen päättyy välittömästi tällaisen ilmoituksen jälkeen.

9. Siitä päivästä alkaen, jona keskeyttäminen päättyy, Liechtensteinin oikeushenkilöt voivat jälleen osallistua avustusten myöntämismenettelyihin, jos ne on käynnistetty kyseisen päivän jälkeen tai ennen kyseistä päivää, eikä hakemusten jättämisen määräaika ole päättynyt.

16 Artikla

Irtisanominen

1. Unioni tai Liechtenstein voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla päätöksestään toiselle osapuolelle. Sopimus lakkaa olemasta voimassa kolmen kuukauden kuluttua tällaisesta ilmoituksesta. Ilmoitukset lähetetään Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ja Liechtensteinin edustustoon Euroopan unionissa.

2. Tämä sopimus irtisanotaan ilman eri toimenpiteitä, kun osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon tehdyn pöytäkirjan voimassaolo päättyy sen 11 artiklan mukaisesti.

3. Jos tämä sopimus irtisanotaan 1 tai 2 kohdan mukaisesti, toimia, joihin liittyvät oikeudelliset sitoumukset on tehty tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen ja ennen tämän sopimuksen irtisanomista, jatketaan, kunnes ne on saatettu päätökseen tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin.

4. Unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi ja tämän sopimuksen nojalla ennen sen irtisanomista tehdyistä sitoumuksista johtuvien taloudellisten velvoitteiden täyttymisen varmistamiseksi tarvittavat toimet voidaan toteuttaa tämän sopimuksen irtisanomisen jälkeen.

5. Osapuolet sopivat yhteisellä suostumuksella mahdollisista muista tämän sopimuksen irtisanomisen seurauksista.

17 Artikla

Kielet

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI tätä varten asianmukaisesti valtuutetut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Съставено в Брюксел на двадесет и осми ноември две хиляди двадесет и трета година.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de dos mil veintitrés.

V Bruselu dne dvacátého osmého listopadu dva tisíce dvacet tři.

Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november to tusind og treogtyve.

Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November zweitausenddreiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kolmanda aasta novembrikuu kahekümne kaheksandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι τρία.

Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year two thousand and twenty three.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre deux mille vingt-trois.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an t-ochtú lá is fiche de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle fiche a trí.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset osmog studenoga godine dvije tisuće dvadeset treće.

Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre duemilaventitré.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit trešā gada divdesmit astotajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt trečių metų lapkričio dvidešimt aštuntą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonharmadik év november havának huszonnyolcadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tmienja u għoxrin jum ta' Novembru fis-sena elfejn u tlieta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, achtentwintig november tweeduizend drieëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego ósmego listopada roku dwa tysiące dwudziestego trzeciego.

Feito em Bruxelas, em vinte e oito de novembro de dois mil e vinte e três.

Întocmit la Bruxelles la douăzeci și opt noiembrie două mii douăzeci și trei.

V Bruseli dvadsiateho ôsmeho novembra dvetisícdvadsaťtri.

V Bruslju, osemindvajsetega novembra dva tisoč triindvajset.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäkahdeksantena päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkolme.

Som skedde i Bryssel den tjugoåttonde november år tjugohundratjugotre.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Княжество Лихтенщайн
Por el Principado de Liechtenstein
Za Lichtenštejnské knížectví
For Fyrstendømmet Liechtenstein
Für das Fürstentum Liechtenstein
Liechtensteini Vürstiriigi nimel
Για το Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν
For the Principality of Liechtenstein
Pour la Principauté de Liechtenstein
Thar ceann Prionsacht Lichtinstéin
Za Kneževinu Lihtenštajn
Per il Principato del Liechtenstein
Lihtenšteinas Firstistes vārdā –
Lichtenšteino Kunigaikštystės vardu
A Liechtensteini Hercegség részéről
Għall-Prinċipat tal-Liechtenstein
Voor het Vorstendom Liechtenstein
W imieniu Księstwa Liechtensteinu
Pelo Principado do Listenstaine
Pentru Principatul Liechtenstein
Za Lichtenštajnské kniežatstvo
Za Kneževino Lihtenštajn
Liechtensteinin ruhtinaskunnan puolesta
För Furstendömet Liechtenstein

LIITE I

KAAVA VUOSIEN 2021–2027 VUOSITTAISTEN RAHOITUSOSUUKSIEN LASKEMISEEN JA MAKSUTIEDOT

1. Rahoitusosuuden laskennassa otetaan huomioon BMVI-asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määrä.

2. Liechtensteinin on suoritettava vuosien 2024 ja 2025 osalta vuotuiset maksut BMVI:n talousarvioon seuraavan taulukon mukaisesti:

(Kaikki määrät euroina)

	2024	2025
Liechtenstein	739 017	739 017

Liechtensteinin on suoritettava tässä kohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet avustussopimusten allekirjoituspäivästä riippumatta.

3. Liechtensteinin rahoitusosuus BMVI:lle vuosina 2026 ja 2027 lasketaan seuraavasti:

Maaliskuun 31. päivänä 2026 Eurostatin julkaisemat Liechtensteinin nimellisen bruttokansantuotteen (BKT) vuotuiset luvut vuosilta 2020–2024 (BKT käypinä hintoina) jaetaan kaikkien BMVI:hin osallistuvien valtioiden kunkin vuoden nimellisten BKT-lukujen yhteissummalla. Vuosilta 2020–2024 saatujen viiden prosenttiosuuden keskiarvoa sovelletaan

— hyväksyttyyn talousarvioon sisältyvien maksusitoumusmäärärahojen ja myöhempien muutosten tai määrärahasiirtojen summaan, joka on sidottu kunkin vuoden lopussa BMVI:n osalta vuosiksi 2021–2025;

— BMVI:n hyväksytystä talousarviosta vuodeksi 2026 vuoden 2026 alussa maksettuihin maksusitoumusmäärärahoihin; ja

— BMVI:n vuoden 2027 talousarvion mukaisiin vuotuisiin maksusitoumusmäärärahoihin, sellaisina kuin ne on kirjattu komission esitykseen unionin yleiseksi talousarvioksi varainhoitovuodeksi 2027,

jotta saadaan Liechtensteinin maksettavaksi tuleva kokonaismäärä BMVI:n koko täytäntöönpanokaudelta.

Tästä määrästä vähennetään Liechtensteinin 2 kohdan mukaisesti tosiasiallisesti suorittamat vuotuiset maksut, jotta saadaan vuosien 2026 ja 2027 rahoitusosuuksien yhteismäärä. Tästä määrästä maksetaan puolet vuonna 2026 ja loput vuonna 2027.

4. Rahoitusosuus maksetaan euroina, ja maksettavat tai saatavat määrät ilmaistaan euroina.

5. Liechtenstein maksaa rahoitusosuutensa 45 päivän kuluessa veloitusilmoituksen vastaanottamisesta. Jos rahoitusosuuden maksu viivästyy, maksamattomasta määrästä kertyy viivästyskorkoa eräpäivästä alkaen. Korkona käytetään Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltaman korkokannan mukaista *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa julkaistua, erääntymiskuukauden ensimmäisenä päivänä voimassa olevaa korkoa korotettuna 3,5 prosenttiyksiköllä.

LIITE II

KAAVA, JOLLA LASKETAAN LIECHTENSTEININ OSUUS ETIAS-ASETUKSEN 86 ARTIKLASSA MÄÄRITELLYISTÄ MAHDOLLISESTI YLIJÄÄNEISTÄ MÄÄRISTÄ

Jokaisena varainhoitovuonna, jonka osalta syntyy ETIAS-asetuksen 86 artiklassa tarkoitettua ylijäämää päättyen varainhoitovuoteen 2026, maaliskuun 31 päivänä Eurostatin julkaisemat Liechtensteinin nimellisen bruttokansantuotteen (BKT) vuotuiset luvut (BKT käypinä hintoina) jaetaan kaikkien ETIAS:iin osallistuvien valtioiden kunkin vuoden nimellisten BKT-lukujen summalla.

Saatujen prosenttiosuuksien keskiarvoa sovelletaan syntyneisiin kokonaisylijäämiin. Tuloksena saatu määrä vähennetään temaattiseen osioon osoitetusta Liechtensteinin vuoden 2027 rahoitusosuudesta.